

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКА

Івано-Франківськ, 1993
Видруковано у Снятині

Матеріали підготував ТРЕФ'ЯК Я.І., старший викладач кафедри методики викладання навчальних предметів обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників.

Рецензенти:

ГОЛОБІН В.М., кандидат історичних наук, доцент кафедри Історії України ІФІНГ;

КІСЬ Я.І., кандидат історичних наук, доцент кафедри Історії України ІФІНГ.

Відповідальний за випуск СКОМОРОВСЬКИЙ Б.Г., директор обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників.

Затверджено на раді обласного інституту удосконалення вчителів 10 травня 1993 р., протокол № 3.

Об'єктивне вивчення минулого кожного народу, його держави, збройних сил можна прослідкувати на основі історичних документів: хронік, літописів. Із глибини віків до нас дійшли літописи "Повісті'временних літ," Галицько-Волинський, Самійла Величка та інші. Всі вони відображають події по роках впродовж десятиліть, століть. Адже літопис — це історичний твір у Київській Русі, а згодом в Україні, в якому розповідь про події та факти подано за роками.

Мета ж написання літопису Українського національного війська — на основі систематизації історичних джерел показати наявність глибокого коріння та національно-державних традицій в українських збройних силах більш як тисячолітнього періоду.

Це спроба донести об'єктивну інформацію про головні етапи національно-визвольних змагань нашого народу та його війська за свою державну незалежність, починаючи від першої української держави — антського царства Божа, і закінчуючи сьогоднішнім.

375 р.н.е.

Хронологічно перша подія, описана готським істориком Йорданом в праці "Про походження та історію готів". Йдеться про війну антського царя Божа з готським королем Вінтаром. Спочатку війська антського царства, що було першою українською державою, перемогли готів. Та

згодом готському королю Вінтару вдалося захопити в полон Божа разом з синами і 70 старшинами. Всі вони були розіп'яті на хрестах.

530 рік

Напади антів на Візантійську імперію.

534 рік

Війна антів з їх сусідами словенами задністрянськими з намови візантійського імператора, який дуже боявся їхньої могутності.

558—568 роки

Десятилітня смуга війн Антської держави за свою незалежність проти аварських завойовників.

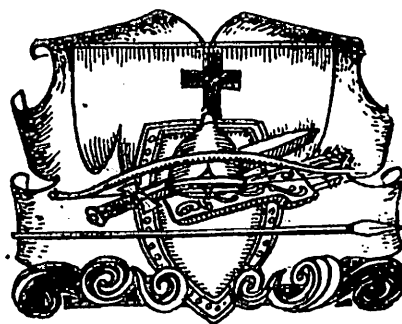
602 рік

Остання згадка про антів. Антське об'єднання не витримало ворожого натиску й розпалося. Ім'я антів зникло зі сторінок античних джерел.

635 рік

Повстання Полянського союзу племен на чолі із Кием проти аварського каганату.

При підтримці візантійського імператора Іраклія, який здобув ряд перемог над аварами і намагався закріпитись на нижньому Дунаї, Кий збудував містечко Києвець. Але в дальшій боротьбі проти аварських завойовників зазнав невдачі і відійшов на північ до середньої Наддніпрянини. Там заклав свій осідок Київ.

**VIII—IX
СТОЛІТТЯ**

**ФОРМУВАННЯ
КИЇВСЬКОЇ
РУСІ**

Початок IX століття. Похід "руської рати" на чолі з князем Бравлином на Крим. Оволодів Сугдесю (Суражем) і зруйнував усе Кримське узбережжя від Корсуня (Севастополя) до Корчева (Керчі).

830 рік

Переговори візантійського уряду із князями руськими.

839 рік

Грецький (візантійський) імператор Теофіль приймав послів "від руського короля".

860 рік

Похід київського князя Аскольда на Царгород. Він з десятитисячним військом здобув околиці міста і змусив візантійського імператора піти йому на уступки.

882 рік

Вбивство Аскольда і Діра Олегом та початок князювання його в Києві.

907 рік

Похід дружини київського князя Олега на Візантію. Укладення вигідного для Русі договору.

Літописець похід Олега описує так:

Олег кіньми і кораблями вирушив на Царгород, греки ж затоку Суд замкнули і город зачинили.

Поставивши кораблі на колеса і напнувши вітрила,

русичі з попутнім вітром покотилися суходолом до візантійської столиці. Греки злякалися й ублагали Олега не воювати з ними, а взяти данину. Олег запросив данину на дві тисячі кораблів і для головних городів руських — Києва, Чернігова, Переяслава, Полоцька. І повісив він щита свого на Золотих воротах Царгорода, знаменуючи перемогу над греками.

913 і 943—944 роки

Два походи київського князя Ігоря до Каспійського моря і Закавказзя. Ці походи справили велике враження на сході, але не принесли користі Києву.

941 рік

Ігор з великим флотом рушив на Константинополь. Але цей похід закінчився для нього невдачею.

944 рік

Новий похід князя Ігоря на Візантію закінчився укладенням мирного договору, на основі якого права Русі значно обмежено. Ігор зрікся володінь на березі Чорного моря і зобов'язався не нападати на Крим.

964 рік

Похід київського князя Святослава в землі вятичів і приєднання їх до своєї держави.

965—966 роки

Святослав воює з надволзькими болгарами, здійснює походи проти хозар, завдаючи тяжких ударів хозарському каганатові.

968—970 роки

Походи війська Святослава на Дунай, завоювання північно-східної Болгарії. Здобуття болгарських міст Преслава Великого, Доростола, візантійських Філіпополя та Андріанополя.

971 рік

Генеральна битва війська Святослава з переважаючою армією візантійського імператора Іоанна Цимисхія. Історична промова Святослава перед битвою: "Так не осоро-

мимо землі Руської, але складемо кістки отут, бо мертві сорому не мають. Так не побіжімо ж, але станемо міцно, а я піду попереду".

Масовий героїзм воїнів Святослава та його особиста хоробрість привели до укладення перемир'я з Візантією.

972 рік

Героїчна смерть Святослава в бою з печенігами на Дніпрових порогах.

981 рік

Приєднання до Київської держави князем Володимиром Перемишля, Белза, Червеня та інших прикордонних міст на заході.

983 рік

Володимир здобуває землю Ятвігів, войовничого литовського племені між Бугом і Німаном.

988 рік

Взяття Корсуня (Херсонеса) в Криму.

Володимир першим із київських князів відмовляється від послуг найманих варязьких воїнів, створює своє вітчизняне військо, яке складається із професійної дружини та народного ополчення.

990, 991, 992, 996, 997, 1001, 1004 роки

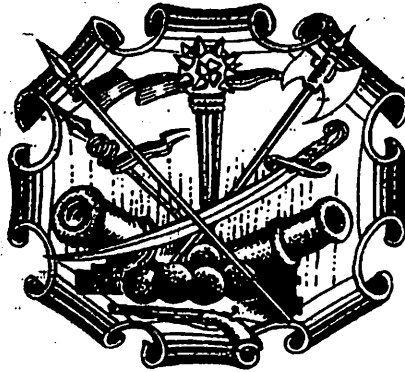
Сім великих воєн Володимира з печенізькими ханами. У всіх, як твердять літописці, руські раті здобули перемогу.

1036 рік

Розгром Ярославом Мудрим орд печенігів під Києвом.

1123—1125 роки

Правління київського князя, полководця Володимира Мономаха. На своєму віку він здійснив 83 великих походи, 18 разів укладав з половцями угоду, 300 їх князів полонив: 100 з них пустив на волю, а 200 покарав на смерть.

КІНЕЦЬ XII СТОЛІТТЯ

РОЗПАД КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ НА ОКРЕМІ КНЯЗІВСТВА

1199 рік

Об'єднання Романом Мстиславовичем Галицького і Волинського князівств у єдину Галицько-Волинську державу.

1202—1205 роки

Походи Романа Мстиславовича на половців, литовців, поляків. Загинув у бою з поляками під містечком Завихостом, 1205 рік.

1228—1264 роки

Правління першого українського короля, видатного полководця Данила Романовича.

1237 рік

Розгром Данилом Галицьким німецьких рицарів біля Дорогочина.

1239 рік

Приєднання до Галицько-Волинської держави м. Києва.

1240 рік

Героїчна оборона киянами на чолі з галицьким воєводою Дмитром рідного міста від монголо-татарів.

1245 рік

Велика перемога князя Данила Галицького над об'єд-

наним угорсько-польським військом біля міста Ярослава.

1252 рік

Похід Данила на землі ятвягів і підкорення їх.

1253 рік

Данило прийняв корону й королівські інсигнії (скіпетр) та інші ознаки влади з рук папського посла Опізо у містечку Дорогочині.

1258 рік

Нищівна поразка монголо-татарів хана Куремси від війська Данила Галицького.

Реорганізація Данилом Галицьким військових формувань на важкоозброєну кінноту, зміна функцій піхоти.

1340 рік

Смерть Юрія II, останнього князя Галицько-Волинської держави.

1349 рік

Загарбання території Галичини і Волині Польщею.

КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКА ДОБА

1489 рік

Перше документальне свідчення про козаків українських як місцевих провідників, що знали добре місцевість, знаходимо в хроніці М. Бельського.

1492 рік

Дещо конкретніше про козаків говориться у листі великого князя Олександра до кримського хана Менглі Геря. В 1492 р. хан кримський жаліється, що кияни й черкаські погромили татарський корабель під Тягиною і великий князь литовський Олександр обіцяє пошукати того межі козаками на Україні. Це одна із перших згадок про українських козаків у письмових джерелах.

1493 рік

Староста черкаський Б. Глинський на чолі козацького

загону здобув турецьку фортецю Очаків.

Похід українських козаків на Крим і здобуття ними турецької фортеці Очаків.

1494 рік

Напад козаків і пограбування московського посла, який їхав від молдавського господаря Стефана II до татарського хана.

1520 рік

Черкаський староста Сенько Пелозович завербував загін козаків служити прикордонною вартою.

1528 рік

Козаки напали на Очаків, здобули фортецю, захопили у татар худобу, коней, овець.

1545 рік

800 козаків під проводом Ісачка з Брацлава, Корна Масла та Івана Держка з Черкас на 32 чайках здобули Очаків, полонили турків.

1551 рік

Перша письмова згадка про Запорізьку Січ у Всесвітній хроніці польського історика М. Бельського (1495—1563).

1555—1556 роки

Князь Дмитро Вишневецький (Байда) збудував за Дніпровими порогами на острові Мала Хортиця замок, що мав стати заслоном від татар. Так Вишневецький заснував Запорізьку Січ, що вважається колискою українського козацтва.

1556 рік

Похід черкаських і канівських козаків на чолі з їх отаманом Млинським і Єськовичем на кримських татар.

1563 рік

Страта турками в Константинополі козацького гетьмана Дмитра Вишневецького.

1572 рік

За наказом польського короля Сигізмунда II Августа

гетьман Ю. Язловецький взяв 300 козаків на військову службу і записав їх у реєстр, від чого вони почали називатися реєстровим козацтвом.

1574 рік

Похід козацького загону на чолі з гетьманом І. Свирговським у Молдавію. Битва під Калугом і загибель І. Свирговського.

1577 рік

Козацький гетьман Іван Підкова очолив похід козаків проти турків у Молдавію. Він розгромив їх і здобув столицю Ясси та був проголошений гетьманом Молдавії.

1578 рік

Польський король Стефан Баторій сформував реєстрове військо з 600 козаків для охорони державних кордонів, надав їм незалежність від місцевої адміністрації, звільнив від податків. Реєстрове військо дістало військові клейноди — хоругву малинового кольору з хрестом, бунчук, печатку, герб, гармати, труби та литаври для скликання козацької Ради. Офіційна назва — Низове або Запорозьке військо.

1578 рік, 16 червня

За намовою турків польські феодали підступно ув'язнили Івана Підкову і стратили на Львівському ринку за згодою польського сейму і короля. Його останки козаки перевезли і поховали в Каневі на Чернечій горі.

1581, 1582, 1583—1584 роки

Походи запорізьких козаків проти кримських татар.

1589 рік

Реєстрових козаків нараховувалось 3 тисячі.

1591—1593 роки

Козацько-селянське повстання під проводом гетьмана реєстрового козацтва Криштофа Косинського.

1593 рік

Татари підступно напали і зруйнували Запорізьку Січ на о. Токмаківка. Запорожці в тому ж році перенесли Січ на о. Базавлук (Чортомлик) за 20—30 км. на південний

захід від Токмаківки, поблизу нинішнього села Капулівка Нікопольського району Дніпропетровської області. В Січі постійно проживало від 6 до 10 тисяч козаків.

1594 рік

На Запорізьку Січ прибув посол від австрійського імператора Рудольфа II Еріх Лясота, щоб запросити козаків для участі у війні проти турків.

1594—1596 роки

Козацько-селянське повстання під проводом Григорія Лободи, Северина Наливайка, Матвія Шаули.

1594 рік, травень-червень

Северин Наливайко вів переговори з папським легатом О. Комулевичем, який мав з Ватікану інструкцію схилити козацтво до антитурецької коаліції.

1594 рік

Походи С. Наливайка в Галичину, на Поділля, в Білорусію.

1596 рік

Лист трансільванського князя Михайла до гетьмана, в якому він визнає славу запорожців і закликає їх прибути в Трансільванію, допомогти боротися проти турків.

1596 рік

Героїчна оборона козацько-селянських військ, які стояли табором в урочищі "Солониця" за Лубнами, поразка визвольних військ, масова загибель оборонців від польської шляхти.

1597 рік, 11 квітня

Жорстока страта шляхтою у Варшаві гетьмана нереєстрового козацтва С. Наливайка.

1599 рік

Обрання гетьманом на Січі Самійла Кішки, який повернувся сюди після 25-річної турецької неволі.

1600 рік

Похід козацьких загонів у складі польської армії на Молдавію.

1602 рік

Морський похід запорожців до Кілії, а потім — Білгорода.

1602 рік

Загибель в бою проти шведів легендарного гетьмана Самійла Кішки.

1604 рік

Запорізькі козаки встановили зв'язки з лігою християнської міліції, метою якої було вигнати турків із Європи.

1606 рік

Козаки спустошили Варну — найсильнішу турецьку фортецю на узбережжі Чорного моря.

1607 рік

Козацька флотилія під проводом Петра Сагайдачного біля Очакова розгромила 10 турецьких кораблів і дійшла до Дебруга.

1608 рік

Запорізькі козаки здобули татаро-турецьку фортецю Перекоп, зруйнували і спалили її.

1609 рік

Козацьке військо успішно штурмувало придунайські турецькі фортеці Ізмаїл, Кілію, Білгород.

1609 рік

У війську польського короля Жигмонта під Смоленськом було 30 тисяч козаків.

1612 рік

60 козацьких чайок навесні успішно здійснили походи на турецькі фортеці Гвозлев, Бобадач, Варну і Месембрій.

1612 рік, 26 жовтня

Запорожці з поляками здобули Москву.

1613 рік

Ряд успішних походів козаків на турецькі міста-фортеці в Криму.

1613 рік

На запрошення коломийського міщанина Ференца

Горбаша в Покуття прибуло 300 запорізьких козаків, які здобули Коломию, Тлумач, побували в ряді міст Прикарпаття, громлячи польську шляхту. Це був перший похід козаків на Галицьку землю.

1614 рік

Козацька флотилія під проводом Петра Конашевича-Сагайдачного появилася на байдаках під Трапезундом, куди як говорили сучасники, не доходив ніхто з того часу, відколи турки оволоділи Малою Азією. В тому ж році 40 козацьких чайок здобули Синоп, спалили арсенал і всі турецькі кораблі в гавані. Розлючений невдачею султан наказав повісити великого візира Насуху-пашу.

1615 рік

Запорожці вчинили особливо зухвалий напад — 80 козацьких чайок на очах у султана і 30-тисячної залогі проникли в Константинопольську гавань, спалили її, а потім утекли.

1616 рік

Козацький флот, керований П. Сагайдачним, здобув турецьку твердиню Кафу — символ панування Османської порти на Північному узбережжі Чорного моря. Це був найбільший невільничий ринок у Криму і в світі. Козаки перебили 14 тисяч яничарів і визволили кілька тисяч українських бранців.

Спільний похід запорізьких і донських козаків на турків.

1617 рік, 28 жовтня

Вільшанська угода між гетьманом П. Сагайдачним і поляками в урочищі Суха Вільшанка поблизу Тараці (Київська область). За нею козаки погодилися не нападати на сусідні краї й нести за платню сторожову службу.

1618 рік

Зацікавленість персидського шаха Аббаса в організації воєнного союзу з козаками проти турків.

1619 рік

Похід 20-тисячної козацької армії на чолі з П. Сагайдачним до Москви на допомогу польському королевику Володиславу.

1619 рік, 17 жовтня

Павлоцька угода між козаками і Польщею. Козацький реєстр скоротився до 3 тисяч чоловік.

1621 рік

40-тисячне козацьке військо у складі польської армії стримало під Хотином 150-тисячну армію, султана Османа II. Полки, очолювані П. Сагайдачним завдали 28 вересня рішучого удару туркам, після чого вони змушені були піти на перемир'я. Від загарбання були врятовані Польща і держава Західної Європи.

1622 рік, 22 квітня

Урочистий похорон козацького гетьмана П. Сагайдачного в Києві у братській церкві на Подолі.

1623 рік

Обрання гетьманом полковника Михайла Дорошенка. Морський похід 80 козацьких чайок до Босфора.

1625 рік, 25 жовтня

Куруківська угода, яку уклав гетьман М. Дорошенко в урочищі Медвежі Лози біля Куруківського озера (неподалік Кременчука). За угодою склад реєстрового козацтва збільшувався до 6 тисяч чоловік.

1628 рік

Похід запорожців на Крим. Загибель в бою М. Дорошенка і колишнього гетьмана Оліфера Голуба.

1630 рік, 15 травня

Козацько-селянське повстання в Україні під проводом гетьмана Тараса Федоровича (Трясила). Воно завершилось розгромом польсько-шляхетських військ під Переяславом та укладанням угоди, за якою реєстр збільшувався до 8 тисяч козаків.

1631 рік

Відомий європейський полководець часів 30-літньої війни Валленштейн і його генерали просять польського короля надсилати їм на допомогу не гусарів, а запорожців.

1632 рік

Запорізькі і донські козаки здійснили спільний похід

на турецьку фортецю Синоп.

1635 рік, 3—4 червня

Здобуття і зруйнування запорозькими козаками під проводом Івана Сулими Козацької фортеці на правому березі Дніпра.

1636 рік

В австрійському війську нараховувалось кілька тисяч козаків, найнятих за проханням імператора Фердинанда II. У загонах генералів Верта та Галласа вони склали рухливу кінноту, яка вела успішні бої. На чолі з отаманом Павлом Носковським січовики прославили себе в європейській 30-літній війні у Східній Саксонії, на Рейні в Люксембурзі, Брюсселі, Вердені, Шампані, Гессені. Вони здобули фортеці Корбі (по шляху до Парижа), Фуда, Молодіє і дійшли до Компанієна. Про героїзм запорізьких козаків заговорила вся Європа.

1637 рік

Оточення запорозькими і донськими козаками турецької фортеці Азов у гирлі Дону. Здобуття її 18 червня 1637 р. Визволення 2 тисяч невільників. Султан направляє проти них 240-тисячне військо і 200 кораблів. Козацька залога з 5.500 чоловік відбиває 24 наступи ворогів, які втратили вбитими 70 тисяч вояків і відступили. Не отримавши допомоги від Росії, козаки влітку 1642 р. зруйнували фортецю і покинули Азов. В історію ця подія увійшла під назвою Азовського сидіння козаків.

Козацько-селянське повстання під проводом гетьмана Павла Бута (Павлюка), К. Скидана, Д. Гуні.

Продовження козацько-селянського повстання на Полтавщині на чолі з отаманом Кизимом і його сином Кизименком. Після поразки повстання поляки жорстоко покарали ватажків — посадили їх у Києві на палі.

1638 рік

Козацько-селянське повстання на чолі з Я. Острияницею, Д. Гуною та К. Скиданом проти польських панів.

Придушення козацько-селянського повстання польською шляхтою і проголошення "Ординації Війська Запорізького". Нею було обмежено права і привілеї реєстрового козацтва, реєстр зменшувався до 6 тис чоловік.

1645 рік

Поїздка Богдана Хмельницького разом із старшинами Сірком і Солтенком у Францію на запрошення уряду. Взяття двотисячним козацьким загоном м. Дюнкерка.

1647 рік

Сотник чигиринський Б. Хмельницький, переслідуваний польськими феодалами відступає в степи Запоріжжя.

1648 рік, січень

Прибуття 21 січня Б. Хмельницького на Запорізьку Січ, вигнання з неї польського гарнізону. Одностаєне обрання його на Січовій раді гетьманом Запорізького війська.

1648 рік, 6 травня

Перша перемога визвольних козацьких військ Б. Хмельницького над польсько-шляхетською армією С. Потоцького під Жовтими Водами.

1648 рік, 16 травня

Розгром головної польської армії С. Потоцького під Корсунем (в урочищі Горохова Балка) військами Б. Хмельницького. Взяття в полон польських гетьманів Потоцького і Калиновського.

1648 рік, 16—18 липня

Бої Максима Кривоноса із шляхетськими військами Яреми Вишневецького, який проривався у Польщу із своїх маєтків на Лівобережжі України.

1648 рік, 11—13 вересня

Велика перемога козацько-селянської армії під проводом Б. Хмельницького над військами польських феодалів під Пилявцями (тепер с. Пилява Хмельницької області). Після цього визвольна армія здійснила рейд на Львів і Замостя. Облога Львова у жовтні та Замостя в листопаді.

1648 рік, вересень-жовтень

Селянсько-міщанські повстання в Галичині, в яких взяло участь близько 50 тисяч осіб. Найбільший регіон повстання — Прикарпаття. Тут 15-тисячне військо очолив Семен Височан із с. Вікторів Галицького району.

1648 рік, 23 грудня

Урочистий в'їзд козацьких полків на чолі з Б. Хмель-

ницьким у Київ. Початок формування Української гетьманської держави.

1649 рік, березень-квітень

Піднесення міжнародного авторитету України. Встановлення нею дипломатичних стосунків з європейськими та східними державами.

Семигородський князь Юрій I Ракоці просить допомоги, протектор Англії О. Кромвель надсилає гетьману послання в якому вітає його як "імператора всіх князів". Укладення союзу з Білгородською ордою. Царський уряд встановлює дипломатичні зв'язки з Хмельницьким.

1649 рік, 30 червня — 6 серпня

Козацько-селянська армія Б. Хмельницького оточила польсько-шляхетські війська у Збаразькій фортеці на Галицькому Поділлі і знищила близько 2 тисяч ворожих солдатів.

1649 рік, 5—6 серпня

Битва козацько-селянських військ з коронними військами шляхетської Польщі на чолі з королем Яном Казимиром під Зборовом. Від повної поразки поляків рятує кримський хан Іслам—Гірей III, який пішов на таємні переговори з шляхтою. Укладення Зборівського договору, за яким влада держави Б. Хмельницького поширювалась на три воеводства — Київське, Чернігівське, Брацлавське. Реєстрове військо мало нараховувати 40 тисяч чоловік.

1650 рік

Вступ козацьких військ Б. Хмельницького під проводом його сина Тимоша в Молдавію. Зайняття її столиці Ясси. Одруження Тимоша з дочкою молдавського господаря Розандою.

1651 рік, 10 лютого

Напад польсько-шляхетських загонів на містечко Красне (Поділля), героїчна смерть Данила Нечая. Успішна оборона Вінниці від поляків полком Івана Богуна.

1651 рік, червень-липень

У битві під Берестечком козацько-селянська армія знає поразки. Наказний гетьман І. Богун через непрохідні

болота зумів вивести добірні козацькі полки, а решта героїчно загинула в нерівному бою. Подвиг 300 героїв, які боролися до загиби, — безсмертний.

1651 рік, 18 вересня

Укладення вимушеної Білоцерківської угоди Б. Хмельницького з поляками, за якою козацький реєстр зменшувався до 30 тисяч чоловік. Україна обмежувалася територією Київського воеводства.

1652 рік, 22 травня

Раптовий напад козацьких полків Б. Хмельницького на 30-тисячну польську армію Калиновського під Батогом на Поділлі. Розгром ворога. Сучасники порівнювали цю битву з перемогою карфагенського полководця Ганнібала над римлянами (216 р. до н.е).

1653 рік, вересень

Перемога козацької армії Б. Хмельницького під Жванцем на Поділлі над польським військом Яна Казимира. Від остаточного розгрому поляків врятувала зрада татар.

1654 рік, 8 січня

Відбулася Переяславська Рада, на якій було приєднано Україну до Росії, на правах гетьманської автономії у відповідності зі статтями, складеними між двома державами у березні 1654 року.

1655 рік, 19—23 січня

Під Охматовом польська армія оточила табір козацьких військ. Козаки героїчно боролися. На допомогу їм прибув із своїм полком І. Богун з Умані.

1655 рік, жовтень-листопад

Облога Львова козацько-російськими військами та розгром коронних військ під Городком.

1656 рік, жовтень—листопад

У Вільні російським урядом таємно від Б. Хмельницького укладене перемир'я з шляхетською Польщею. Хмельницький з недовірям поставився до цієї змови царизму і почав зносини із Швецією.

1657 рік

27 липня після тяжкої хвороби в Чигирині помирає

гетьман Б. Хмельницький. Його урочисто поховали 25 серпня в Іллінській церкві у Суботові поруч з сином Тимошем, який загинув 1652 р. в Молдавії.

1659 рік

Обрання гетьманом України Івана Виговського. Повстання на Запоріжжі на чолі з кошовим Я. Барабашем проти Виговського. Розгром гетьманом І. Виговським російських військ під Конотопом (полонено двох московських воєвод).

1663 рік

Під Ніжином відбулася "Чорна рада", на якій "чернь" (козаки, селяни і міщани) обрали гетьманом України І. Брюховецького.

1664 рік

Похід кошового Запорізької Січі І. Сірка проти польської шляхти.

1667 рік

30 січня за Андрусівським перемир'ям між Росією і Польщею, Україну розділено на дві частини. Лівобережжя з Києвом відходило до Росії, а Правобережжя — до Польщі. 1687 р. Запоріжжя повністю переходило під контроль Росії.

Похід запорозьких козаків під проводом кошового І. Сірка на кримських татар, здобуття ними Кафи та інших фортець і визволення 2 тисяч невольників.

1674 рік, 6 січня

24 тисячі турецьких яничарів за наказом султана Магомета IV у різдвяну ніч підступно ввірвалися на Запорізьку Січ. Козаки перебили всіх у бою на січовій площі.

1675 рік

Напад 20 тисяч запорожців на чолі з І. Сірком на Кримське ханство, здобуття його столиці Бахчисараю. Татарам завдано великої шкоди, визволено багато українських невольників.

1680 рік, 1 серпня

Помер прославлений кошовий Запорізької Січі І. Сірко. Похований у полі за Січчю на території теперішнього села

Капулівки Нікопольського району Дніпропетровської області.

1683 рік

Битва під Віднем польсько-австрійських військ проти навали турків та участь у ній українських козацьких полків під проводом С. Палія, Самуїла Самуся, Андрія Абазина, Захара Іскри.

1692 рік

Похід фастівського полковника С. Палія проти турків під фортецю Очаків.

1708 рік, 24 жовтня

Гетьман І. Мазепа покинув столицю Батурин і перейшов на бік шведського короля Карла XII біля м. Макошина.

1709 рік, 26 березня

Прибуття в Диканьку, у табір шведського короля Карла XII і гетьмана І. Мазепи, кошового Запорізької Січі К. Гордієнка з кількома тисячами запорожців.

1709 рік, 14 травня

Царські війська полковника П. Яковлева штурмом здобули і зруйнували стару Чортомлицьку Січ, яка існувала понад століття.

1709—1711 роки

Після ліквідації старої Січі запорожці поселилися на р. Кам'янці поблизу нинішнього с. Милового Береславського району Херсонської області і проживали тут своїм кошем три роки.

1711—1734 роки

На вимогу царського уряду запорожці покидають свій кіш на р. Кам'янці і поселяються в татарських володіннях в урочищі Олешки (поблизу нинішнього м. Цюрупинська Херсонської області на Кордошинському лимані Дніпра). Тут вони утворили Олешківську Січ.

1734—1775 роки

Повернення запорожців у свої давні місця, заснування неподалік Чортомлицької Січі в урочищі Базавлук (біля теперішнього С. Покровського Дніпропетровської облас-

ті) так званої Нової Січі, яка стала центром запорізьких земель.

Запорожжя ділилось на 8 паланок. В 70-х роках XVIII ст. населення запорізьких земель становило близько 100 тисяч чоловік.

1735 рік

З метою спостереження за діями Запорозької Січі царський уряд дає розпорядження спорудити біля козацького коша укріплений форт-ретраншемент. Новосіченський із залогою російських військ. А на кордонах Запорізької Січі за наказом цариці побудовано систему укріплених ліній і військових поселень: Нова Сербія (1752 р.), Слов'яно-Сербія (1753 р.). Російські офіцери і поміщики почали захоплення запорізьких земель. Так поступово царица готувалася до ліквідації орлиного гнізда — Нової Запорізької Січі.

1759 рік

Після успішних походів до Запорізької Січі зі своїми бойовими соратниками прибуває ватажок карпатських опришків, сподвижник легендарного героя Олекси Довбуша Іван Бойчук. Він закликав запорожців у похід проти шляхти та на допомогу гайдамакам у боях за волю України.

1764 рік

Ліквідація Гетьманщини і відновлення Малоросійської колегії.

1771 рік

Останній похід козаків на Прикарпаття. Це було викликано тим, що 500 польських конфедератів на чолі з шляхтичем Твардовським знущалися над народом. Пригноблений люд запрошує військо, яке стояло табором у Садогорі на Буковині. 100 кінних козаків на чолі із сотником Павлюком прибувають на Покуття і громлять конфедератів на Гуцульщині, біля Делятина, Надвірної та в Манявському скиті. Твардовського було спіймано.

1775 рік, 4—5 червня

За наказом Катерини II російські війська під командуванням генерала Текелія 4 червня раптово оточують Нову Січ і 5 червня руйнують її. Січові клейноди вивезено до

Петербурга, де вони безслідно пропали. В серпні 1775 р. цариця видає маніфест, який офіційно сповістив про ліквідацію запорізького козацтва.

1775—1782 роки

Після ліквідації Запорізької Січі частина запорожців переселяється на територію Туреччини. В гирлі Дунаю на лівому його березі на місці теперішнього м. Вилково Одеської області вони засновують Запорізьку Січ. Згодом турки змушують їх перенестися на правий бік Дунаю. Тут запорожці зберегли внутрішній устрій Січі, з козацькою радою, старшиною. Було споруджено 38 куренів. Для запорожців це були тяжкі часи. В 1782 році 1500 козаків на чолі з кошовим отаманом Й. Гладким переходять під Ізмаїлом на бік Росії. Козаків, які залишилися, турки знищили, січові укріплення зруйнували. Після російсько-турецької війни російський уряд оселив колишніх задунайських січовиків на Азовському узбережжі, сформувавши з них Азовське козацьке військо.

1775—1783 роки

Кілька тисяч інших запорожців після зруйнування Нової Січі попросилися на службу до Австрії, осіли на австрійсько-турецькому кордоні і проживали там до поч. XIX ст.

1781 рік

Ліквідовано полковий (десять полків) адміністративний устрій України.

1783 рік

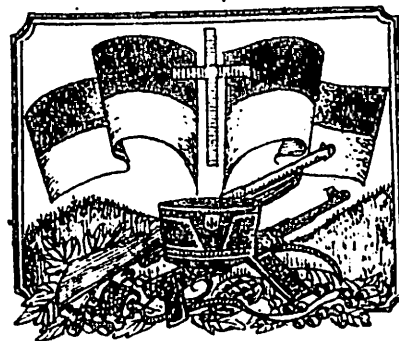
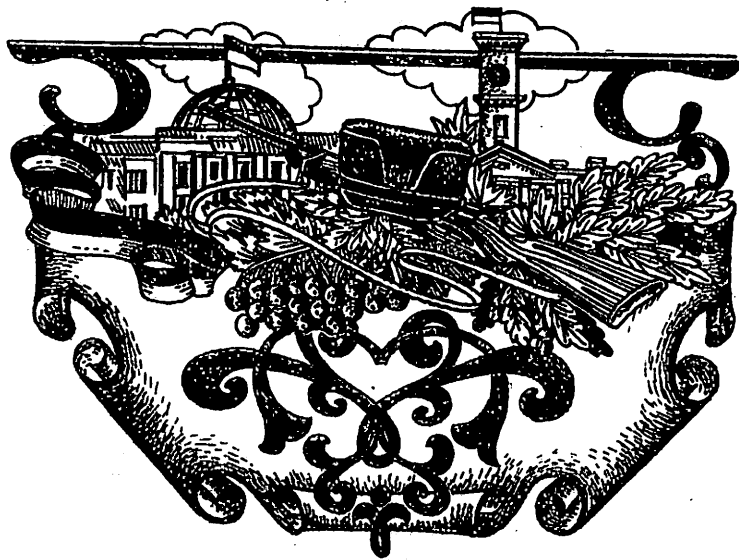
Козацькі війська реорганізовано у десять кавалерійських полків російської армії.

1788 рік

У зв'язку з наближенням нової війни з Туреччиною і враховуючи славу хоробрих месників, царський уряд восени 1787 р. починає організовувати нові козацькі загони з колишніх запорожців, які з 1788 р. були перейменовані в Чорноморське козацьке військо. В 1864 р. це військо об'єднано з частиною Кавказького лінійного війська й перейменовано на Кубанське козацьке військо, що зберегло традиції колишнього запорізького козацтва.

1803 рік, 31 жовтня

Смерть на 112-му році життя останнього кошового Запорізької Січі — П. Калнишевського в Соловецькому монастирі. (Його 25 років гноїли в кам'яному мішку в підземній башті).

УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ

1912 рік, 15 грудня

Довірочні збори "Українського Студентського Союзу" вирішили почати військове навчання серед молоді.

1912 рік, 18 березня

Створення у Львові стрілецького товариства "Січові Стрільці". Першим його провідником у Львові стає адвокат д-р В. Старосольський. Восени 1913 р. у Львові засновано стрілецький курінь при товаристві "Сокіл".

1914 рік, 25 січня

Заснування у Львові товариства "Січові Стрільці — II", його головою обрано студента Р. Дашкевича.

Головою Січового Союзу став адвокат К. Трильовський. У 1900 р. він заснував в с. Завалля Снятинського району перше спортивне товариство "Січ".

У березні відбулося об'єднання львівських стрілецьких організацій СС—I і СС—II. Результатом їхньої спільної праці було видання першого повного "Правильника піхотинця".

1914 рік, 28 червня

Перший великий краєвий Сокільський-Січовий здиг, що відбувся у Львові з нагоди 100-ої річниці від дня народження Т.Г. Шевченка. В похід на вулицях міста виступило 500 одягнутих у військову форму стрільців.

1914 рік, 28 липня

Початок першої світової війни.

2 серпня 1914 року створено Центральну Бойову Управу, яка звернулась до Австро-Угорського уряду з вимогою сформувати легіон Українських січових стрільців.

Наказ січових старшин про проведення мобілізації у Львові.

1914 рік, 3 вересня

2500 вибраних стрільців-добровольців (з 328 тисяч) склали присягу. Першим командиром легіону УСС призначено, за рішенням Бойової Управи, Михайла Галушинського (директора Рогатинської приватної гімназії, поручика запасу). Поділ стрілецтва на курені.

1914 рік, 23 вересня

Виїзд на фронт двох сотень стрільців.

1914 рік, 25 вересня

Сотня Осипа Семенюка першою серед підрозділів легіону зав'язала бій у районі Санки з кубанськими козаками російського війська.

1914 рік, 28 вересня

Сотня Дідушка обороняє Верецький перевал. Цілий день тривав бій. Жертви бою — 10 убитих, 11 поранених стрільців. Перші бої УСС в обороні рідних Карпат започаткували збройні визвольні змагання українського народу.

1914 рік, 3—5 листопада

Сотні В. Дідушка, К. Гутковського, Р. Дудинського, С. Горука, С. Носковського не тільки відстояли свої позиції в районі Синьовидного, а й завдали противнику серйозних втрат. У полон захоплено понад 130 російських солдатів.

Вручення медалей за хоробрість З. Носковському, Я. Струхманчуку, а також дівчатам-стрільцям Софії Галечко і Олені Степанівні.

1914 рік, листопад

Проведено реорганізацію легіону. Тепер він складається лише з 2 куренів — С. Шухевича і С. Горука. Командиром легіону став Г. Коссака.

1915 рік, 14 березня

Повторна реорганізація легіону, штатна чисельність

якого — 2200 стрільців і 48 старшин. Комендантами куренів призначено отамана Г. Коссака і С. Горука.

1915 рік, 2 квітня — 3 травня

Бої за гору Маківку, які завершилися перемогою куреня отамана Г. Коссака. Стрільці взяли в полон понад тисячу російських солдат. У боях на Маківці загинуло 42 стрільці, 76 поранено; 35 потрапило в полон.

1915 рік, 28—31 травня

Наслідки боїв УСС за Болехів — 15 убитих, 50 поранених і 150 полонених.

1915 рік, 27 червня

Курінь Г. Коссака зайняв старовинний Галич. Першими ступили на його вулиці стрільці сотні Д. Вітовського.

1915 рік, 28 серпня — 3 вересня

Тяжкі бої першого куреня УСС з російськими військами між Серетом і Стрипою. 170 стрільців убито і поранено.

1915 рік, 7 жовтня — 2 листопада

Бої під Семиківцями. УСС спинили розгін ворога. Полягло 49 вояків, 168 поранено і 157 захоплено в полон.

Зима 1915 року — червень 1916 року

Позиційна війна в окопах.

1916 рік, 4—30 вересня

Криваві бої на Лисоні закінчилися поразкою УСС. Важкі втрати серед стрільців — 81 вбитий, 293 поранених і 285 полонених.

1916 рік, жовтень

Виведення полку на поповнення новобранцями.

1917 рік, 17 лютого

Полк повертається на фронт і займає ділянку оборони під Бережанами, в районі села Куропатники.

1917 рік, 17 березня

В Києві засновано Українську Центральну Раду під головуванням М. Грушевського.

1917 рік, квітень

Створення Української Фронтової Ради на чолі з С. Петлюрою.

1917 рік, 18 травня

У Києві сформовано Перший Український полк, що нараховував 500 козаків.

1917 рік, 18 травня

Відбувся перший Всеукраїнський військовий з'їзд, у якому брало участь 700 представників від військових організацій усіх армій російського фронту. З'їзд відкрив голова Центральної Ради М. Грушевський. До президії було вибрано С. Петлюру, М. Міхновського, В. Винниченка, Ю. Капкана. З'їзд постановив утворити при Центральній Раді Український Генеральний Військовий комітет.

1917 рік, 18—23 червня

Другий Всеукраїнський Військовий з'їзд приймає рішення про організацію Вільного Козацтва. Обрання на з'їзді Тимчасової Військової Ради у складі 130 членів.

1917 рік, серпень

Створення першого Українського корпусу під командуванням генерала П. Скоропадського. Корпус складався з двох дивізій і став частиною регулярної української армії; пізніше він відіграє свою роль у боротьбі з більшовицькими військами, що в листопаді наступали на Київ.

1917 рік, вересень

Сформовано другий Український Корпус.

1917 рік, 16—20 жовтня

Всеукраїнський з'їзд Вільного Козацтва. На ньому було 200 представників від 60 тисяч вільних козаків Київщини, Чернігівщини, Полтавщини, Херсонщини та Кубані.

1917 рік, листопад

Організовано Гайдамацький курінь під команду сотника Пустована.

1918 рік, січень

С. Петлюра засновує Гайдамацький Кіш Слобідської

України. Кіш складався з куреня чорних і куреня червоних гайдамаків. У курені чорних були переважно юнаки військових шкіл, курінь червоних складався здебільшого з добровольців — колишніх старшин. Крім того, були створені помічний курінь студентів в складі 250 стрільців (командир сотник Омельченко). Всі вони 29 січня загинули героїською смертю в битві під Крутами. Галицький курінь Січових Стрільців налічував 500 багнетів з трьома піхотними сотнями й одною скорострільною під команду полковника Є. Коновальця, 16 куренів Вільного Козацтва (їх зорганізував із київських робітників інженер М. Коженко). Окремий Чорноморський Курінь, Залізничний курінь, Автопанцирний та Гарматний дивізіони.

1918 рік, 16 січня

Центральна Рада ухвалює закон про утворення народної армії на міліційній основі. Встановлено тимчасовий однострій для українського війська.

1918 рік, 29 березня

Організація в Харківі Запорізького корпусу, що складався з 8 полків.

1918 рік, березень

Курінь Січових Стрільців Є. Коновальця реорганізовано в полки. Запорізький корпус і галицькі полки Січових Стрільців стають регулярними частинами та творять цілу тодішню українську збройну силу.

В березні створено дивізію синьожупанників (від синьої барви одностроїв) у складі 4 полків по 1200 вояків. Дивізією командував генерал Зеленський. Всього в березні-квітні 1918 р. українська армія мала близько 15 тисяч війська. В ньому 12—13 тисяч бойовиків, 250 скорострільів, 12 панцирних самоходів.

Головою Генерального Комітету, а пізніше і генеральним секретарем військових справ до кінця грудня був С. Петлюра. Його місце зайняв М. Порш.

За Центральної Ради військовими міністрами були М. Порш, А. Немальований, О. Жуковський.

1918 рік, квітень

Військове міністерство та генеральний штаб опрацювали повний план організації армії на основі територіального набору. Однак уряд УНР не встиг втілити план

у життя.

1918 рік, 29 квітня

Державний переворот, розгін Центральної Ради і проголошення Української держави на чолі з гетьманом П. Скоропадським. Військовим міністром гетьман призначив росіянина О. Рагозу.

1918 рік, 24 липня

Рада Міністрів ухвалила Закон про загальний військово-обов'язок та затвердила план організації армії. Термін дійсної військової служби визначено такий: у піхоті — 2 роки, кінноті й артилерії — 3, у флоті — 4.

На основі нової організації українська армія повинна була складатися із 8 армійських корпусів кінних полків, окремої таврійської пішої бригади, 4 кінних дивізій. У стані армії мало бути 175 генералів, 930 старшин, 291, 221 підстаршин і козаків. На осінь 1918 р. мали бути організовані військова академія, 4 кадетські школи, 2 військові школи старшини та по одній для кінноти й артилерії.

1918 рік, серпень

Створення сірої дивізії з українців, полонених у Австрії. Формування окремого загону стрільців.

1918 рік, 17 жовтня

Гетьманським універсалом відновлюється козацтво. Знаходження на Херсонщині в складі австрійської армії легіону УСС. Контакти вояків легіону УСС із козаками військ гетьмана П. Скоропадського.

1918 рік, 1 листопада

Повстання у Львові і проголошення ЗУНР. 13 листопада Державний секретар військових справ ЗУНР полковник Д. Вітовський оголошує наказ про мобілізацію.

1918 рік, 16 листопада

Бій під Мотовилівкою. Стрільці Є. Коновальця завдали поразки гетьманським військам. 22 листопада 1400 українських солдатів ведуть бій проти поляків у Львові.

14 грудня П. Скоропадський відмовився від влади і з допомогою німців виїхав з Києва до Німеччини.

1918 рік, 18 грудня

Урочистий в'їзд Директорії до Києва. Військові сили Директорії становлять понад 300 тисяч і складаються із Запорізького корпусу, 7 дивізій та окремих полків і куренів.

1918 рік, грудень-січень 1919 року

Корінна реорганізація війська. На основі УСС створено Українську Галицьку Армію (УГА). Всього в УГА нараховувалось 100 тисяч вояків.

1919 рік, 6—8 січня

Бої УГА з польською армією генерала Ранера в районі Рави-Руської.

1919 рік, 22 січня

Акт злуки УНР і ЗУНР.

1919 рік, 14—18 лютого

Наступ переважаючих сил червоної армії проти військ УНР. Захоплення більшовиками Фастова, Білої Церкви.

1919 рік, 21—23 лютого

Частини УГА відбили наступи поляків у районі Долинян, Добрян та інших сіл Львівської області.

1919 рік, 11 березня

Війська УГА підійшли до Львова, але взяти його не змогли.

1919 рік, 15 травня

Наступ поляків проти УГА, зміцнений підмогою 60-тисячної армії ген. Галлера (армія сформована з поляків на території Франції).

1919 рік, 16 липня

УГА під обстрілом польської артилерії переходить р. Збруч. Так закінчилась збройна боротьба за Східну Галичину, що коштувала життя 15 тис. вбитих українців і 10 тисяч поляків.

1919 рік, 27 липня

Бої за Проскурів об'єднаних сил військ Директорії УНР і УГА проти більшовиків. Перші успіхи об'єднаних армій.

1919 рік, серпень

Реорганізація війська УГА та Наддніпрянської Армії в 100-тисячну регулярну армію.

1919 рік, серпень

Об'єднанні армії зайняли Шепетівку. Наступ на Жмеринку і Вінницю.

1919 рік, 31 серпня

Українські частини УГА вступають в Київ (його залишили більшовики). Перші незгоди між об'єднаним українським урядом та збройними силами.

1919 рік, жовтень-листопад

Тяжкі бої об'єднаних українських військ з арміями більшовиків-та білогвардійців Денікіна.

1919 рік, 4 грудня

С. Петлюра проводить нараду членів УНР і командувачів частин Армії УНР.

Чотирикутний смерті (район Чорторії над Случем на Волині). Армія УНР оточена більшовиками, денікінцями, поляками і румунами. Одна частина армії з урядом переходить до Польщі, друга частина на чолі з генералом О. Павленком подалась на схід, у запілля більшовиків, третя частина (війська УГА) була розформована більшовиками.

1920 рік, 21 квітня

Уряд УНР в екзилі й уряд польської республіки уклали договір, за яким Польща зобов'язалася допомогти українській армії звільнити Україну від більшовиків.

1920 рік, 24 квітня

Наступ обидвох армій на Україну.

1920 рік, 7 травня

Дивізія М. Безручка разом з польськими частинами увійшла до Києва.

1920 рік, 5 червня

Контрнаступ більшовиків і відступ українсько-польських військ.

1920 рік, 12 жовтня

Перемир'я Польщі з більшовиками. Перехід військ УНР за Збруч. Роззброєння і розформування їх поляками.

1921 рік, 4 листопада

Прорив 1500 вояків Наддніпрянської Армії під проводом Ю. Тютюнника на Київщину.

1921 рік, 23 листопада

Під Базаром більшовиками розстріляно 359 учасників цього походу.

1929 рік

Заснування у Відні Організації українських націоналістів (ОУН) під проводом Є. Коновальця. Її мета — продовження боротьби з більшовиками і поляками за створення самостійної Української держави.

1938 рік, 7 жовтня

Проголошення Карпатської України.

1938 рік, 2 листопада

Заснування в м. Хусті Карпатської Січі. Головний командант Д. Климуш; нараховувала близько 5 тисяч бійців.

1939 рік, 15—22 березня

Бої карпатських січовиків з переважаючими силами ворога в районі Сваляви, Тячева, Хуста.

1939 рік, 14 березня

Перші бої січовиків з угорцями.

1939 рік, 1 вересня

Початок другої світової війни. Напад фашистської Німеччини на Польщу. Створення окремого українського військового загону (близько 600 осіб) під командуванням полковника Г. Сушка. Німці розформували його в кінці вересня.

1941 рік, 22 червня

Початок німецько-радянської війни.

1941 рік, 30 червня

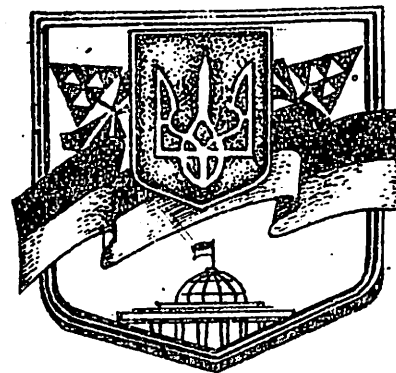
Проголошення у Львові Української держави на чолі з Я. Стецьком.

1941 рік, 12 липня

Ліквідація німцями Української держави у Львові та арешти провідних членів ОУН.

1941 рік, серпень

Заснування партизанських відділів Поліської Січі під проводом Тараса Бульби-Боровця. Вони воювали проти більшовицьких військових частин, що залишились поза фронтом із німцями.

УКРАЇНЬСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ

1942 рік, 14 жовтня

Поява наказу проводу ОУН про формування військових відділів Української Повстанської Армії на Волині і Поліссі. Першими сотнями УПА командували командир "Остап" — С. Качицький, сотник "Коробка" — І. Перегіняк. Кількісний склад УПА — 220—300 тисяч вояків. Головним командиром призначено генерала "Чупринку" — Р. Шухевича.

1943 рік, 7 лютого

Перша велика операція УПА — розгром німецького гарнізону і визволення м. Володимирця на Волині.

1943 рік, березень

Успішний напад українських повстанців на табори військовополонених у Луцьку, Ковелі. У березні цього року зав'язалися бої УПА з червоними партизанами Медведєва.

1943 рік, квітень

УПА в боях з німцями займає Степань, Топоровиці, Людвиполь, Цумань, Горохів.

1943 рік, травень

Великий бій біля Дружкополя на Горохівщині. Загибло 56 німців і 140 фольксдойчів. Поранених — 200.

1943 рік, червень-липень

У ході боїв за 2 місяці німці втратили 3000 вбитих і

поранених, повстанці — 1237 убитих і поранених.

Із 1943 р. УПА веде бої з німцями за звільнення 8,5 тисячі населених пунктів на території Рівненської, Волинської, Житомирської, Львівської, Тернопільської, Станіславської, Чернівецької та Закарпатської областей.

1943 рік, червень

За згодою гітлерівського командування Військова Управа приступила до формування 14-ої Гренадерної Дивізії Зброї СС "Галичина" (11 тисяч вояків, командир бригаденфюрер Фрайтаг). 21—23 липня 1944 р. у важких боях під Бродами проти більшовицької армії дивізія втратила 7 тисяч Стрільців. Вона була виведена в Чехо-Словаччину на доукомплектування. В квітні 1945 р. реорганізована в Першу Українську Дивізію (командувач генерал П. Шандрук). Із закінченням другої світової війни вона здалась в англійський полон.

1944 рік, лютий—березень

Важкі бої УПА з передовими загонами червоної армії в Карпатах.

1944 рік, квітень-травень

Ряд значних боїв українських повстанців з німцями та їхніми союзниками-мадярами в Долинському, Калуському, Надвірнянському, Богородчанському районах.

1944—1946 роки

14 так званих "хрущовських" наступів проти УПА.

1944—1949 роки

Ряд великих рейдів УПА на Захід через Чехо-Словаччину, Польщу до Німеччини та Австрії. Прорвалось близько 50 тисяч повстанців, пробиваючись з боями понад 1500 км.

1947—1949 роки

Збройне підпілля УПА провело 3190 різних акцій.

1950 рік, 5 березня

У бою у Білогорщі біля Львова загинув головний командир УПА Р. Шухевич.

1950 рік, червень

Чергова Конференція Проводу ОУН, яка опрацювала

нову "Інструкцію" для збройного підпілля.

1950 рік, 8 липня

Пост головного командира УПА зайняв полковник Василь Коваль.

1951—1952 роки

Бої військ НКВС із збройним підпіллям УПА. Смерть майора УПА Петра Полтави в бою з емгебістськими загонами. Повідомлення про загибель підпільного публіциста Романа Моха й краевого провідника ОУН Байрака.

1956 рік

Впродовж цього року були ліквідовані останні вогнища збройного підпілля УПА в Заболотівському районі та в с. Манява Богородчанського району Івано-Франківської області.

Із придушенням національно-визвольного руху українського народу імперським московським центром настав 40-річний період відносного затишшя. Але ідея формування української державності та її національних збройних сил продовжувала жити в серцях свідомих українців і надалі.

1991 рік, 24 серпня

Акт проголошення незалежності України. Постановою Верховної Ради України "Про військові формування на Україні" передбачено підпорядкувати всі військові формування, дислоковані на території республіки, Верховній Раді України; утворити Міністерство оборони України.

Уряд України зобов'язано приступити до створення Збройних Сил України.

1991 рік, 3 вересня

Постановою Верховної Ради України генерал-майора К. П. Морозова призначено Міністром оборони.

1991 рік, 1 грудня

В день Всеукраїнського референдуму першим на вірність незалежній Українській державі присягнув полк Прикарпатського військового округу, яким командує голова Союзу офіцерів України полковник Вілен Мартиросян.

1991 рік, 15 грудня

В м. Івано-Франківську військова частина на чолі з командиром підполковником Б.П. Шкрабиком прийняла присягу на вірність Україні і її народові.

Починається новітній етап формування власних збройних сил, які продовжуватимуть кращі історичні традиції українського національного війська.

З М І С Т

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКА	3
VIII—IX СТОЛІТТЯ. ФОРМУВАННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ	5
КІНЕЦЬ XII СТОЛІТТЯ. РОЗПАД КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ НА ОКРЕМІ КНЯЗІВСТВА	8
УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ	25
УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ	35

Навчально-методичне видання

ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ ТРЕФ'ЯК

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКА

Обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних працівників
284000 Івано-Франківськ, пл. Міцкевича, 3

Відповідальний за випуск **Богдан Скоморовський**
Обкладинка художника **Івана Куравського**
Технічний редактор **Володимир Карий**
Коректор **Валентина Куфлюк**

Здано до складання 26.07.93. Підписано до друку 22.09.93. Формат 84x108/32. Папір друкарський. Гарнітура Гельветика. Офсетний друк. Ум. друк. арк. 2.1. Ум. фарбовідб. 2.1. Тираж 3000 пр. Зам. 1493. Ціна за домовленістю.

Текстові діапозитиви виготовлені за методом комп'ютерної поліграфії.
Друкарня Івано-Франківського управління по пресі.
285300 Снятин, Шевченка, 31.

Треф'як Я.І.

Літопис Українського національного війська. Івано-Франківськ, обласний інститут ПОП. 1993. 40 с. — 3000 пр.